

[Glistrup.]

som han var, men han gik dog ind på de saglige diskussionsemner — lad være på en efter min mening forkert måde — men helt bedrøveligt er det at høre hr. Henning Philipsen affærdige sådan et forslag bare med en vittighed om den 1. maj. Nok har hr. Henning Philipsens vælgere deres på det tørre, for de sidder ikke med arbejdsløshedsrisiko og sidder i gode, faste tjenestemandstillinger o. lign., men derfor burde socialistisk folkeparti alligevel godt kunne forstå, at arbejdsløshed er en alvorlig ting for menneskene, og arbejdsløshed bør afskaffes, og det burde også socialistisk folkeparti være interesseret i.

Henning Philipsen (SF):

Sammenlignet med hr. Glistrup så er jeg som sædvanlig beskedent.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om sikring af beskæftigelsen og bedre kår for de arbejdsledige [af Knud Jespersen m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. I. Fremsat 24/1 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Lad mig først nævne, at forslaget omfatter i alt 6 punkter, hvoraf kun ét vedrører arbejdsministeriet. De 5 øvrige punkter vedrører ministeriet for skatter og afgifter, boligministeriet og miljøministeriet, og mine bemærkninger til disse punkter er derfor baseret på udtalelser fra disse andre ministerier.

Jeg vil også gerne sige, at de fleste af punkterne tidligere har været genstand for drøftelse her i tinget, såvel i forbindelse med tidligere kommunistiske forslag som i anden sammenhæng, og jeg skal derfor indskrænke mig til relativt få kommentarer til de enkelte punkter.

Der foreslås to ændringer i arbejdsløshedslovens bestemmelser om visse begrænsninger i retten til at opnå arbejdsløshedsdagpenge. Forslaget om ophævelse af 180 dages reglen for nyuddannede erkendes ikke medtaget i det forslag om ændringer i arbejdsløshedsloven, som regeringen netop har fremsat, og som var til første behandling den 27. februar i år. Når det ikke kom med, er baggrunden den, at spørgsmålet for tiden behandles i landsarbejdsnævnet, og jeg synes lige, man burde afvente resultatet af dette arbejde.

Forslaget om ophævelse af bestemmelsen om 26 ugers arbejde inden for de sidste 3 år som betingelse for ret til dagpenge har jeg flere gange udtalt mig om her i tinget, sidst i efteråret 1974, da medlemmer af DKP stillede det første gang. Jeg vil gerne her bemærke, at reglen skal sikre, at der dokumenteres et vist fast forhold til arbejdsmarkedet.

Når dette er sagt, vil jeg gerne føje til, at jeg er helt klar over, at vi har særlige forhold nu. Jeg er også helt klar over, at reglen især kan ramme ældre ledige temmelig hårdt. Vi har ingen egentlig oversigt over, om nogen er blevet ramt, eller i hvilket omfang det er sket, og jeg har derfor i sinde at lade undersøge, hvor mange der er, eller hvor mange der vil blive ramt af denne bestemmelse, som grundlag for overvejelser om, hvorvidt det vil være rimeligt at foreslå ændringer her. Jeg er altså klar over, at der er særlige forhold, som vi ikke har mærket så forfærdelig meget til igennem de senere år — og det er jo en meget god ting — hvor den meget alvorlige beskæftigelsessituation gør det naturligt, at vi ser på dette forhold igen.

Hvad angår punkt 2, forslaget om igangsættelse af offentlige arbejder, mener jeg at måtte henvise til statsministerens erklæring her i tinget den 13. og 20. februar, hvori er indeholdt regeringens samlede planer til fremme af beskæftigelsen. Regeringen mener som bekendt, at der er en række behov,

[Arbejdsministeren.]

som det kan være rimeligt at imødekomme, og som det vil være nødvendigt at imødekomme, i den nuværende situation, herunder også spørgsmålet om bygning af rensningsanlæg. Jeg ved, at man i kommunerne er opmærksom herpå. Man er formentlig bekendt med, at indenrigsministeren forleden dag forhandlede med kommunernes organisationer om investeringsrammer og om lånerammer, og her kommer dette problem jo også ind i billedet.

Med hensyn til forslaget om billige lån til modernisering af den gamle boligmasse, kan jeg henvise til førstebehandlingen i tirsdags af det radikale forslag om statslån til forbedring af beboelsesejendomme, hvor boligministeren gav udtryk for en yderst positiv stilling til en hurtig gennemførelse af forslag af denne karakter.

I punkt 4 foreslås det at sikre opførelsen af almennyttigt boligbyggeri gennem statsfinansiering. Også her må jeg henvise til forslag til lov om boligbyggeri, der er et led i boligaftalen, som var til første behandling den 25. februar.

Forslaget i punkt 5 om at afskaffe momsen på fødevarer og medicinalprodukter vil efter forslagsstillernes egen opgørelse i november 1974 koste statskassen over 3 mia kr. om året. Hertil kommer så, at undtagelser af denne karakter fra en generel afgift som merværdiafgiften vil medføre et meget stort ekstraarbejde med momsregnskaberne for detailforretningerne. Det vil betyde, at toldvæsenet vil få stærkt forringede kontrolmuligheder. Derfor er regeringen ikke indstillet på at gå ind for dette forslag, og det samme gælder spørgsmålet om afskaffelse af byggemomsen.

Vedrørende punkt 6 i det kommunistiske forslag til folketingsbeslutning ligger det sådan, at forslaget tidligere har været til behandling i folketinget. Vor ordfører gjorde da det synspunkt gældende, at forslaget efter hans opfattelse ikke er egnet til at løse de problemer, der er forbundet med prisudviklingen på jord og fast ejendom.

I øvrigt vil jeg anse det for naturligt, at problemerne i forbindelse med prisstigningerne på jord og fast ejendom tages op til drøftelse under den behandling af de 4 forslag til lov om ændring af lov om særlig ind-

komstskat, som jo skal foretages senere i dette møde.

Kaj Poulsen (S):

Når man gennemgår Folketingets Forhandlinger angående DKPs forslag om sikring af beskæftigelsen og bedre vilkår for de arbejdsløse, ser man, at folketinget har beskæftiget sig med flere af de punkter, som er indeholdt i det forslag, vi behandler her, og jeg skal derfor omtale de forskellige punkter i forslaget kort.

Forslagets punkt 1 om regler for udbetaling af dagpenge er et af de punkter, hvorpå socialdemokratiet har fremsat forslag. Ved første behandling fik vort forslag en meget kølig modtagelse i folketinget. Det er socialdemokratiets opfattelse, at de forbedringer, som vort forslag indeholder, er det, det er muligt at få igennem folketinget, med den sammensætning tinget har i dag. Socialdemokratiet er klar over, at der er problemer, og vi har derfor fremsat et konkret lovfor-
slag, som tager sigte på at løse dem. Men vi behandler selvfølgelig kommunisternes forslag i udvalget på linje med de andre, som er kommet, og som kommer.

Om forslagens punkt 2 om miljøforbedringsarbejder vil jeg som ministeren henvise til statsministerens erklæring, hvori der blev gjort opmærksom på, at man fra regeringens side ikke ville satse på traditionelle beskæftigelsesarbejder. Man vil satse på at få industrien i gang igennem flere lovgivningsinitiativer. Disse betragtninger er socialdemokratiet naturligvis enig i. I øvrigt mener vi, at vi må afvente betænkningen fra Elkær-Hansen-udvalget for at se, om der ad den vej på en eller anden måde kan ydes statsstøtte til arbejder af denne karakter.

I øvrigt skal det bemærkes, at mit parti har lempet på investerings- og lånerammer for kommunerne, således at man også ad denne vej kan imødekomme forslagsstillerne.

Vedrørende forslagens punkt 3, som omhandler billige lån til rationelle moderniseringer af den gamle boligmasse, skal jeg henvise til det forslag, som var til første behandling i tirsdags, og som socialdemokratiet er særdeles positiv over for.

Til forslagens punkt 4 skal jeg kort sige, at socialdemokratiet i princippet er enig i,

[Kaj Poulsen.]

at man bør finansiere det almennyttige boligbyggeri gennem øgede statsmidler, og vi har allerede fremsat forslag herom.

Socialdemokratiet tror ikke på, at den ordning, som forslagsstillerne skitserer i punkt 5, er beskæftigelsesfremmende. Vi tror ikke — som ministeren netop har nævnt det — at de udgifter, som en vedtagelse af denne lov vil medføre, vil stå i et rimeligt forhold til det beskæftigelsesfremmende, så vi kan ikke medvirke til gennemførelse af en sådan ordning.

Angående forslaget sidste punkt skal jeg ligesom ministeren henvise til socialdemokratiets ordførers tale ved førstebehandlingen den 3. april 1974, som findes i folketingets forhandlinger, 1973-74, 2. samling, sp. 4772.

Brøndsted (V):

Man kan fristes til at sige, at her har vi alt godt fra havet, eller fra Det røde Hav. Dermed kan vi altså også sige, at venstre som helhed ikke kan gå ind for denne buket af forslag, hvoraf der dog er elementer, der er til behandling i forbindelse med andre fremsatte lovforslag, og en hel del af det er jo også ting og sager, der er under undersøgelse og overvejelse. Der er heller ikke i dette noget forslag om, hvordan udgifterne til finansiering af forslagene skulle dækkes, men jeg er temmelig sikker på, at selv om forslagene også havde været der, ville vi også afvise disse forslag.

Motivet kan være rørende, idet det er hensigten at redde det kapitalistiske samfund fra krise, og man kan jo så tro på eller ikke, om det er ad den vej, det kan gøres. Stort set må vi sige, at venstre ikke tror, der her er løsninger.

Poulsaard (FP):

Hvis det forslag, som fremskridtspartiet har fremsat, der lige har været til behandling, havde fået en positiv modtagelse, så havde det her jo været fuldstændig overflødig, men det fik det ikke. Jeg vil da gerne i denne forbindelse nævne — det var hr. Fuglsang, som mente, at fremskridtspartiet savnede jordforbindelse til arbejdspladserne — at jeg tror nu nok, hr. Fuglsang, at frem-

skridtspartiet har flere arbejderstemmer, end hr. Fuglsangs parti har.

Men lad det nu ligge. Det, vi skulle snakke om, var dette forslag. Der vil jeg da gerne sige med det samme, at det første med at ophæve 180 dages reglen og 26 ugers bestemmelsen, vil vi da absolut se positivt på i udvalget, for det at være arbejdsløs er en sådan menneskelig tragedie, at man ikke kan have nogle kolde paragraffer, der hindrer, at mennesker får hjælp. Men den hjælp kunne vi have givet dem. Hvis vort forslag nemlig havde fået en positiv modtagelse, så kunne alle hænder i løbet af kort tid komme i gang. Med hensyn til, hvordan det skal administreres, er det givet, at de mennesker skal have hjælp. Jeg er i hvert fald meget, meget positiv over for forslaget som sådant og vil hermed tilsige en velvillig udvalgsbehandling af dette punkt.

Hvad angår punkt 2, er vi altså lidt mere skeptiske. Vi har sagt ved finanslovsforslaget, at et af de steder, hvor vi vil øge statens udgifter, det er til forureningsbekæmpelse. Vi kan ikke være bekendt at efterlade dette land til vore efterkommere som en svinesti, det må vi have gjort noget ved. At kommunisterne har fundet de vises sten med dette forslag, er vi altså skeptiske over for, men det er vi i hvert fald også parate til at se forholdsvis velvilligt på.

Hvad angår de fire sidste punkter, så må vi sige klart fra; det er ikke ligefrem den vej, vi mener vi skal gå. Vi mener, vi skal have et frit boligmarked i stedet for. Så skal vi nok få billige lejligheder. Al den her statsfinansiering og statsindblanding i det hele har vi kun dårlige erfaringer med.

Det er altså et klart nej til de fire sidste punkter, men vi er positive over for de to første punkter i forslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Første punkt i kommunisternes forslag hænger jo sammen med forslag, der er fremsat af arbejdsministeren og også af SF. Vi nævnte under den behandling, der foregik forleden, at vi mente, at det var på sin plads, at man overvejede et embedsmandsudvalg vedrørende spørgsmålet om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, og pegede navnlig på den oplagte uretfærdighed, det er, at selvstændige erhvervsdri-

[Lone Dybkjær.]

vende ikke kan tilslutte sig nogen arbejdsløshedskasse. Skulle man yderligere sikre de arbejdsløses vilkår, var det nok her, man burde sætte ind i første omgang.

Med hensyn til de øvrige punkter skal jeg, for så vidt angår punkt 2, henvide til, hvad arbejdsministeren sagde.

Hvad angår punkt 3, skal jeg henvide til vores eget forslag og takke for den positive holdning, der har gentaget sig i dag.

Punkt 4, som omhandler statsfinansiering af det almennyttige boligbyggeri, gjorde vi forleden opmærksom på at vi ikke kunne tilslutte os.

Punkt 5 kan vi heller ikke gå ind for. Vi mener ikke, det er tiden nu at afskaffe momsens på fødevarer, medicin og byggeri sådan med ét slag.

Med hensyn til punkt 6 skal jeg henvide til den behandling, der fandt sted, da komministerne fremsatte deres lovforslag nr. 106 om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord m. v. sidst, og til, hvad den radikale ordfører, hr. Gudme, sagde på daværende tidspunkt.

Burgdorf (KF):

Ved læsningen af dette forslag er det gået mig som andre ordførere, at jeg har undret mig over, at man har sat disse punkter i denne rækkefølge, for de falder jo egentlig ind under andre sagsområder. Men det er et renlivet kommunistisk forslag, og det må vi acceptere, som det er, selv om vi ikke kan dele anskuelserne, og vi ikke kan gå ind for forslaget. Vores syn på samfundsstrukturen ligger diametralt modsat det kommunistiske, og derfor er der ingen berøringsflade dér, så vi kan ikke modtage forslaget.

Henning Philipsen (SF):

Jeg må måske sige det på den måde, at jeg forstod på hr. Burgdorf, at hvis komministerne påstår, at det regner, selv om det er tørt vejr udenfor, så er det alligevel ikke rigtigt, så er det i orden.

Så skal jeg yderligere føje til, at vi kan jo ikke i socialistisk folkeparti nødvendigvis overkomme at fremsætte alle fornuftige forslag her i tinget, og derfor hilser vi med tilfredshed, at eksempelvis komministerne i hvert fald forsøger på at lave noget fornuftigt.

Så vil jeg sige, som også andre ordførere har gjort det, at jeg nok synes, at forslaget lider af den svaghed, at der er tale om 3-4 forskellige udvalg, hvortil dette forslag til folketingsbeslutning måtte henvises. Men det behøver i sig selv ikke at betyde, at forslaget til folketingsbeslutning er urimeligt. Jeg synes tværtimod, at det er særdeles rimeligt.

Jeg skal gøre en enkelt bemærkning til forslagens punkt 5, hvor man foreslår at udvide købekraften gennem afskaffelse af momsens på fødevarer, medicin og byggeri. Her er jeg ikke helt enig. Jeg mener, at den rigtige måde at gøre dette på er den måde, hvorpå vi har gjort det indtil nu, hvor vi har gennemført tilskud til de pågældende vareområder, jeg tænker her først og fremmest på mejeriprodukterne, som jo også er fødevarer.

Hvad momsens på byggeriet angår, mener jeg også, vi tidligere har givet udtryk for den holdning, at vi synes, der er mere perspektiv i LOs og socialdemokratiets forslag om at indefryse byggemomsens.

I det store og hele er vi meget velvilligt indstillet heroverfor og vil gerne medvirke hertil.

Svend Erik Sørensen (KrF):

Det ganske specielle forhold, vi gennemlever på arbejdsmarkedet i øjeblikket, gør det rimeligt at se positivt på dette forslag. Der kan også fiskes nogle gode fisk i Det røde Hav.

Når det gælder en rimelig udvidelse af 180 dages reglen og reglen om de 26 uger, vil vi også gerne vurdere det nøjere, men vi mener ligesom den radikale ordfører, at man har glemt de selvstændige erhvervsdrivende i denne sammenhæng.

Med hensyn til at sætte offentlige arbejder i gang som f. eks. rensningsanlæg, er vi bestemt ikke imod. Vi har selv peget på kystsikring og på isoleringsarbejder, og vi trænger også til at få drænet noget derovre i Jylland.

Med hensyn til punkt 3 og 4 er vi bundet af boligforliget.

Vi kan ikke se med hensyn til punkt 5, at der er plads dertil. Der er ikke nogen dækning på statsbudgettet for det, vi kommer til at mangle, hvis vi går ind for dette punkt.

[Svend Erik Sørensen.]

Vi må sige nej til punkt 6. Vi er tilhængere af et helt frit boligmarked.

Kaj Hansen (DKP):

Kommunisternes forslag til folketingsbeslutning indeholder et 6 punkts program til sikring af beskæftigelsen og forslag til at bedre vilkårene for de arbejdsløse. Det blev fremsat den 24. januar, så hurtigt det overhovedet kunne lade sig gøre, efter at valget var overstået.

Det må nu stå klart for enhver, at når 150.000 er arbejdsløse, så skal der ekstraordinære og hurtige foranstaltninger til for at skaffe beskæftigelse. Men det er selvfølgelig ikke ligegyldigt, hvilke arbejder der sættes i gang, og derfor går kommunisternes forslag ud på at investere i nyttige og produktive samfundsopgaver. For nogle af forslagene er der yderligere taget hensyn til, at det er arbejder, som hurtigt kan sættes i gang og dermed hurtigt nedbringe ledigheden. Det er aldeles nødvendigt for hurtigt at få bøtten vendt og nedbringe arbejdsløsheden uge for uge. Det hjælper jo ikke at snakke og snakke om arbejdsløsheden og beklage de arbejdsløse. Det er nu, der skal politisk vilje og handling til, men hvis den er til stede, og hvis man også vil gå med til de investeringer, der er nødvendige, så vil disse forslags gennemførelse ikke alene nedbringe ledigheden med mange, mange tusinde, men der vil også blive bygget flere boliger, og befolkningens købekraft vil blive udvidet. Det vil betyde mere produktion, og dermed vil den øgede beskæftigelse brede sine ringe i vandet og dermed virke yderligere i positiv retning.

Vi foregiver ikke, at vi med disse forslag kan løse den kapitalistiske krise, der både er politisk og økonomisk, men disse forslag skal tjene til at hindre, at det bliver den store, brede befolkning, der kommer til at bære krisens byrder. Det betyder samtidig, at uproduktive investeringer overføres til produktive og samfundsnyttige investeringer.

Det første forslag tager sigte på at forbedre forholdene for de arbejdsløse. 180 dages reglen rammer de unge arbejdsledige, der ikke har været medlem af en arbejdsløshedskasse i mere end et år, og 26 ugers bestemmelsen rammer de langvarigt arbejdsløse, som der bliver stadig flere af. Det er i virkeligheden nogle menneskefjendske bestemmelser, hvor samfundet brutalt fjerner retten til understøttelse, netop på et tidspunkt, hvor den arbejdsledige har mest brug for den. Derfor må disse regler omgående ophæves.

Det andet forslag går ud på at iværksætte offentlige arbejder, først og fremmest de planlagte og projekterede rensningsanlæg til beskyttelse af naturen. Det er jo arbejder, der under alle omstændigheder skal udføres, og nu har vi arbejdskraften til at sætte dem i gang.

De tre næste forslag drejer sig om byggesektoren. Det foreslås, at der ydes billige lån til modernisering af den gamle boligmasse, til isoleringsarbejder m. v., hvor ejere og lejere er ligestillede som låntagere. Vi forestiller os et beløb på 800 mill. kr. til dette og lånene til en rente på 6 pct. Da der foreligger et tilsvarende forslag fra det radikale venstre, og da tanken har vundet almindelig tilslutning her i tinget, skulle der være håb om en hurtig gennemførelse. Alene dette forslag skulle kunne give beskæftigelse til 8.000-9.000 bygningsarbejdere.

Kommunisterne foreslår endvidere, at der gives momsrefusion til boligbyggeri med 300 kr. pr. m² etageareal. Det er forkert at beskatte boliger, og gennemførelse af forslaget vil tillige stimulere boligbyggeriet og beskæftigelsen, og det vil få fuld virkning for det almennyttige byggeri, hvilket ikke er tilfældet med det forslag, socialdemokratiet har fremsat.

Vi stiller endvidere forslag om statsfinansiering til 97 pct. af 13.000 almennyttige lejligheder. Det er både forkert og meget ulogisk at nedskære det almennyttige byggeri netop på et tidspunkt, hvor alle ved, at der bliver bygget langt, langt færre boliger på

[Kaj Hansen.]

privat initiativ end tidligere. Derfor skulle kvoten forhøjes, ikke nedsættes. Derfor bør de 13.000 lejligheder det første år gennemføres, og derefter må der ske en planmæssig forøgelse. Man bør endvidere nu gå i gang med den statsfinansiering, vi foreslår, for i det lange løb er det billigere for samfundet og skatteyderne, og samtidig halveres huslejerne.

I punkt 5 foreslår vi, at købekraften udvides gennem afskaffelse af momsen på fødevarer og medicin. Der er i allerhøjeste grad brug for den forøgede købekraft, som jo vil blive omsat i større produktion og dermed større beskæftigelse.

Det sidste forslag går ud på effektivt at bremse inflationens kilde nr. 1, værdistigningerne på jord og fast ejendom. Såvel hvad dette forslag angår som hvad angår forslaget om momsrefusion til boligbyggeri, skal jeg henvide til de fuldt udarbejdede forslag, som vi har fremsat den 26. februar og 9. oktober sidste år.

Man kan så spørge, om der er råd til at gennemføre disse forslag. Vi mener ikke, at der er råd til at lade være. Det er ikke alene økonomi, det drejer sig om, men mennesker, hvis tilværelse på grund af arbejdsløshed bliver slået i stykker. Det er også sådan, at op imod halvdelen af udgifterne ved beskæftigelsesforslagene spares i arbejdsløshedsunderstøttelse, og hertil kommer, at man kan overføre investeringer fra den uproduktive sektor, militæret, til den produktive og samfundsgavnige.

Vi har de nødvendige midler, og vi har arbejdskraften, hvis ellers folketinget har den politiske vilje til at sætte beskæftigelsen i gang i stort omfang. Jeg skal derfor ikke alene anbefale disse forslag til velvillig behandling, men også til en hurtig gennemførelse. (*Bifald fra tilhørerpladserne*).

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Der skal være ro på tilhørerpladserne.

Kurt Hansen (VS):

Det er jo en ordentlig mundfuld, kommunisterne er kommet med her på én gang, omfattende boligbyggeri og forhold, der vedrører arbejdsmarkedet.

Hvad angår det første punkt vedrørende 180 dages reglen og 26 ugers bestemmelsen,

da tror jeg nok, at jeg i hvert fald inden for de sidste dage her fra denne talerstol har påpeget nødvendigheden af, at vi kommer af med de regler, som mange er faldet for. Det drejer sig i særdeleshed om unge i forbindelse med 180 dages reglen, men også flere inden for metalsektoren og inden for byggesektoren er efterhånden faldet for 26 ugers reglen.

Hvad angår punkt 2 vedrørende igangsættelse af offentlige arbejder og i særdeleshed rensningsanlæg til beskyttelse af naturen, må vi sige, at vi går ind for, at man laver effektive rensningsanlæg ude omkring i kommunerne, men vi tager et vist forbehold, hvad angår formuleringerne omkring de offentlige arbejder. Vi går ikke ind for alle former for offentlige arbejder, men vi går ind for alle former for offentlige arbejder, der er i lønarbejdernes interesse.

Om punkt 3 vil jeg ikke sige ret meget mere, end at det kunne være interessant at få lidt mere på bordet om, hvordan man undgår en kapitalisering inden for lige netop det område af de midler, som skulle skydes ind. I øvrigt vil jeg med hensyn til punkt 3 og punkt 5 og ligeledes punkt 6 henvide til, hvad hr. Wilhjelm har sagt under de to foregående boligdebatter. Vi er da meget velvillige over for at se positivt på det under en udvalgsbehandling.

Punkt 5 går ud på at afskaffe momsen på fødevarer, medicin og byggeri. Det vil vi mene er en rimelig foranstaltning at foretage, blot mener vi, at der måske også var andre områder, der var værd at tage med, eller se på i den forbindelse i hvert fald.

Stort set må jeg sige, at der er måske enkelte justeringer, vi kunne tænke os, men vi mener, at det i hovedtrækkene er gode og fornuftige forslag, der ligger her. I særdeleshed vedrørende punkt 6 kan der måske være nogle uoverensstemmelser, som vi skal tage op og se på i udvalget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Jeg er jo i den situation, at jeg kan takke et flertal af ordførerne for, at de — mere eller mindre i alt fald — bekendte sig til, at de problemer, vi har rørt ved, det er problemer, som alle er opmærksomme på. Forskellen er, at dette forslag tilsigter, at man ikke bare taler om dem, men at man nu også får

[Knud Jespersen.]

sat virkelig systematisk ind, ikke for løsning af den nuværende samfundskrise, men for løsning af nogle af de problemer, der over krisen har ramt de ganske sagesløse arbejdere, har ramt forbrugere, og som navnlig har ramt de 150.000, der er blevet arbejdsløse.

Jeg er ikke forbavset over, at venstres og de konservatives ordførere ikke fandt det fornødent at sætte sig ind i de forslag, der ligger til beslutning. Jeg ville for øvrigt have været mildt sagt forbavset, om venstres og de konservatives ordførere havde brilleret ved kendskab til den sag, de har gjort sig til talsmænd for i denne sal. Jeg er altså ikke for godt vant med saglig behandling fra den side.

Jeg må dog gøre opmærksom på, uden at være fiskesagkyndig, at fisk i Det røde Hav skulle ikke indeholde så meget kviksølv som fisk, der fanges i de danske farvande. Det kan venstres ordfører nu passende fortælle den tidligere fiskeriminister, hvis det ellers har nogen interesse. Det kan også understreges, at vi har samme slags fisk i begge havene — nogle af dem er det vel ikke engang parlamentarisk at nævne navnene på, men det skal jeg lade ligge. Når vi bygger det op — og så kan man kalde det alt godt fra havet eller lade være — når vi bygger det op som en helhed, så er det, fordi vi ser en helheds nødvendighed ved en omgående nødløsning.

Der har været talt så meget om den omsorg, vi ville vise menneskene, om, hvad vi ville gøre for beskæftigelsen, og der har været handlet så uhyre lidt. Dette forslag til beslutning er jo fra den 24. januar. Siden da er der sket ting, som vi anser for fornuftige. Derfor pegede vi også på den nuværende regering, idet vi anbefalede, at socialdemokratiet dannede en mindretalsregering.

Jeg skal ikke udelukke — det sagde jeg allerede den fredag, hvor vi diskuterede statsministerens åbningstale — at på visse punkter ser vi også nogle resultater af det pres, som vi bl. a. har udfoldet for forandringer. Vi ser ikke resultaterne i den udstrækning og i det omfang, som vi kunne ønske, men der er tale om skridt, der bevæger sig i den rigtige retning, når f. eks. arbejdsministeren siger, at 180 dages reglen er noget, man naturligvis må kigge på. Det er navnlig de unge, der er ramt af denne regel,

mens de ældre rammes voldsomt af 26 ugers reglen. Jeg må måske have lov til at opfatte arbejdsministerens bemærkninger sådan, at hvis det viser sig, at de tal, vi nu og da har anført inden for forskellige fag i forbindelse med 26 ugers bestemmelsen og dem, der mister retten til understøttelse, bare tilnærmelsesvis er rigtige, så vil man være med til at se positivt på dens ophævelse.

Vi finder det fuldstændig asocialt, at man i en speciel situation, som kapitalismens krites nuværende periode udgør, tager retten til at opbære understøttelse fra folk, når man ikke har været i stand til at anvise dem arbejde.

Jeg kan ikke taletidsmæssigt nå at komme ind på alting, men det er ganske oplagt, at en række af de andre spørgsmål også må tages med.

Hvorfor nu denne holdning over for udvikelsen af købekraften? Såvel i statsministerens åbningstale som i en lang række tilkendegivelser har man fastslået, at det var nødvendigt, at man udvidede købekraften. Ja men det er jo det, vi peger på: ved at fjerne momsens for fødevarer, for medicin og for byggematerialer. Hvad betyder det at ophæve den for medicinen? Det betyder i virkeligheden, at det bliver noget lettere at få livsvigtig medicin. Det betyder for fødevarer, at en asocial skatteordning forsvinder, og det passer jo ikke, at det skulle betyde voldsom ekstraadministration. En række af fællesmarkedslandene har jo helt eller delvis fritaget fødevarerektoren for momsbeskatning. Det kan Danmark også gøre.

Hvad angår det økonomiske, nå ja, så må det jo være såre simpelt at klare for det folketings, hvor der formentlig er et flertal for at ville købe for over 2 mia kr. nye flytyper, som man næppe kan anvende — jeg tror ikke rigtig på, at de kan bruges til andet og mere end som samlessæt. Sparede man disse udgifter, kunne det dække et bortfald af momsens på fødevarer. Dertil kommer, og det må regeringen være bekendt med, at vi i vores forslag til ændringer i finansloven dokumenterer, hvordan man ved en ændret byrdefordeling kunne fjerne disse asociale skatter, som i høj grad rammer de ganske almindelige mennesker.

Endelig et par bemærkninger om jordspekulationen. Nu har alle talt om jordspekula-

[Knut Jespersen.]

tionen. Det, vores forslag tilsigter, er simpelt hen at ophæve spekulationen i jorden for også ad den vej at styre noget af den kapital, der er brug for, ind i andre og mere samfundsnyttige områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. [af Henning Philipsen m. fl.].

(Lovforslag nr. 61. Fremsat 20/2 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Det fremsatte forslag er i det hele en genganger, idet det svarer til et lovforslag, der blev fremsat af forslagsstillerne i november sidste år. Jeg skal derfor ikke gå langt ind i de problemer, det rejser. Forholdet er jo det, at regeringen i sidste uge fremsatte et forslag om forbedring af vilkårene for de arbejdsløse. Forslaget var til første behandling her i tinget sidste torsdag, og jeg tillader mig at henvise til, men ikke at gentage, hvad jeg da sagde om regeringens opfattelse af, hvad der i den nuværende situation er påkrævet for at forbedre de økonomiske forhold for de mange, som uforskyldt er kastet ud i arbejdsløshed.

Jeg finder det naturligt, at vi kæder behandlingen af forslagene sammen i arbejdsmarkedsudvalget. Jeg skal altså ikke sige meget herudover, kun udtrykke håbet om en saglig og hurtig udvalgsbehandling af de forslag om forbedringer af de arbejdsløses kår, der foreligger for tinget, således at til-

trængte forbedringer for vore arbejdsløse medborgere snarest kan realiseres.

Kaj Poulsen (S):

Til socialistisk folkepartis forslag om ændring af loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring kan jeg sige følgende:

Som jeg gav udtryk for i min ordførertale sidste torsdag, hvor vi behandlede socialdemokratiets forslag til ændring af denne lov, er det socialdemokratiets opfattelse, at der er behov for forbedringer på dette område, og derfor kan jeg udtrykke det samme som ministeren: vi håber på en hurtig og saglig behandling i udvalget, sådan at de forbedringer for de arbejdsløse kan føres ud i livet hurtigst muligt.

Brøndsted (V):

Arbejdsmarkedsudvalget er gået i gang med at bearbejde regeringens forslag, lovforslag nr. 74, og det vil være naturligt at lade forslaget her fra socialistisk folkeparti gå ind i denne arbejdsprocedure; så kan vi da se på de forslag under ét.

Selv om venstre finder, at dette forslag overser en række konsekvenser og relationer, vil vi med forståelse lade det gå med ind i udvalgets overvejelser og vurderinger og se, om der er ting, der er relevante og kan glide med ind i den ajourføring, der eventuelt finder sted.

Ingomar Petersen (RV):

Om det radikale venstres principielle synspunkter vedrørende ændring af den pågældende lov kan jeg henvise til mine udtalelser ved førstebehandlingen af lovforslag nr. 74 den 27. februar.

Kravet om ophævelse af 18 års aldersgrænsen må vi, som jeg tidligere har sagt, have nærmere vurderet.

Fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste har man efter vor opfattelse allerede ved den nuværende lov, da 90 pct.s dækning i realiteten svarer til fuld dækning som følge af de sparede omkostninger ved ikke at arbejde. Der er udgifter til transport og andre ting. Jeg vil heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at fuld dækning kan give problemer med arbejdskraftens mobilitet. Det kan vist være tvivlsomt, om nogen ville være særlig interesseret i at flytte til en